

21. února 2012

Jakoby jaro: rozpačité a zbabělé, jako by se váhavě dotklo vzduchu a zas bojácně stáhlo dvě oči na stopkách. Jakoby slunce, a tak jdu, procházím se, kráčím jakoby blátem lesíka za motolským hřbitovem, cestami plnými psích hoven a plechovek od piva a větví, z nichž visí slizké kusy loje, a potkávám běžkyni, v legínách tlustý zadek a stehna, ta to fakt potřebuje, mójím dědka propichujícího bláto nordickými holemi, dvě slečny, každá přes rámě malého

pekinéze místo kabelky, „A já mu jako by řekla“ – „To se z toho musel jakoby posrat!“ zasměje se druhá, a v autobusech a v metru a v davu na andělském kříži, všude všichni vplétají do promluv „jakoby“, jako by už nic nebylo doopravdy, jako by z každé vteřiny trčelo stero možností, bezpočet paralelních variant, ale neplatila žádná. A nedivila bych se ani, kdybych teď potkala kupříkladu potápěče, potápěče plujícího na té cestě za motolským hřbitovem se šnorchem delším než nejdelší anténa, se šnorchem trčícím nad koruny stromů až do nebe, s nekoječnou dutinou pronikající do vesmíru a spolu s ním se zakřivující, až tamodtud vdechuje potápěč to, bez čeho je život nemyslitelný, ba vpravdě nemožný.

Přitiskla jsem obličej ke kůře a pak do ní obličej zabořila. Když jsem ho zas po chvíli odtrhla, nos, čelo a levá tvář zůstala přilepená na borovici – marně jsem se pokoušela strhnout ji nehty.

Tak tedy jaro, tak tedy slunce, tak tedy až do smrti stromová tvář, vhodná tak leda k tomu, aby si z ní Alice vyřezala loďku.

Potápěči

S jistým zadostiučiněným úžasem, nebo spíš užaslým zadostiučiněním pozoruji v tyto dny a týdny, jak se svět proměnil v obří interiér rozřezaný pravými úhly, ano, v bludiště, labyrint, spleť pravouhlých chodeb, kde je na všech dveřích cedule s nápisem: *Neustupujte bez vyžádání.*

Ode dne, kdy Alice odjela a vrátila se ke svým kontejnerům nacpaným k prasknutí přebytky zanikající civilizace, trávím většinu času v čekárnách úřadů a ordinací, poslušná příkazů neklepu na dveře a trpělivě listuji tiskem. V čekárně psychiatra Radana Gnuje, v níž je vše, židle,

koberec i stěny, sladěno do hnědorůžové prenatální barvy, jsem narazila na následující slova: *Šílenství konzumu nutí lidi kupovat si stále nové a nové věci a těch starých se zbavovat. Tyto vyhozené věci vybírají z kontejnerů tzv. dumpsteri a poukazují tím na nelogický nadbytek kapitalistické společnosti. Součástí tohoto fenoménu je i recyklace potravin, jichž se těsně před expirací zbavují všechny obchodní řetězce. Někteří obchodníci je polévají chemikáliemi, aby byly nepoživatelné, s jinými (Billa, Albert) je možná domluva. A pak už se dumpster zanoří (tzv. diving) do hlubin kontejneru.*

Většinou ale slepě zírám do stránky, kde si celebrity poměřují žlábek mezi nadry, a všímám si tak svých rukou: třesou se a je mezi nimi vzdálenost jako mezi dvěma hvězdami. V záchvatu paniky přitisknu dlaně k sobě, jako kdybych se chtěla modlit, a někdy až k bolesti pevně propletu prsty, abych rozdrtila ten mezihvězdný prostor mezi nimi. „Diving“ se u nás rozmohl převážně mezi důchodci. Je to pár dní, co vláda oznámila svůj záměr zmrazit penze na tři roky.

„Další!“ Leknu se a srostlé prsty se od sebe odervou, až mi na dlaních vyrazí stigmata.

To už ale nesedím v psychiatrickém lůně doktora Gnuje, nýbrž v čekárně magnetické rezonance; zatímco sázím na obří tabuli, která je tu pro ukrácení dlouhé chvíle, jednu šibenici za druhou, prostě proto, že nic jiného kreslit neumím, pozoruje mě stařec se zafačovaným krkem a rukama v sádře, kterého zřízenec přivezl na pojízdném lůžku.

„Sou prázdný,“ zaskřehotá.

„Prosím?“

„Musíte přece přikreslit oběšence.“

„Oběšence neumím.“

„Já ano... ale...“ výmluvně se zašklebí a prudce zvedne paže v sádře, až zřízenec leknutím uskočí.

Nemáme mít řetízky a náušnice, kardiostimulátory a zubní protézy. Vzpomenu si na tablety, které jsem měla koupit mámě.

Za několik minut zajíždím do tunelu.

„Kdyby něco, zmáčkněte balonek.“

Dva centimetry nad sebou mám masu hmoty, ocelový plát, kvádr žuly, třetihorní balvan, slitinu úzkosti a chechtotu, co já vím. Na uších sluchátka, duním a rachotím, jako by se se mnou ten tunel dal do pohybu a řítíl se tunelem ještě větším, jsem v nekonečné soustavě tunelů, zasunutých do sebe jako autobusy dalekohledu, v soustavě prudce padající dolů rychlostí neutrin, až tam, kde je na samém dně jakási nepěkná hnědá hrouda, moje minulost podobná kobylicině. Nedaří se mi nahmatat balonek. Nikdy se mi to nepodaří, i kdyby se celý svět smrštil v jeden jediný tunel.

Druhá hodina a jedenáctá minuta, noc 13. února 2012

Možná že se právě v téhle hodině a v téhle minutě Alice s Bobem Dylanem – jen jeho rodiče mohou za to, že se tak jmenuje – spouštějí ke dnům popelnic. Vyrážejí pryč v noci. Náhle mě napadne: potřebují čelovku! Baterku na hlavu pro speleology.

Když se konečně k ránu – třeštivě křičí ptáci a obloha se trhá – octnu v jeskyni, nemám ji: vůkol tma tmoucí a netopýří kvíl; odevšad na mě míří stalakmity a stalahnáty, míří na čelo jako kordy, dokud tvrdá a vlhká plástev konečně nevydá řeč:

*Jak přestát tu chvíli,
hodinu? dvě? jedno odpoledne?
půl noci mráкотné? – a jak přestát*

*chvíli, až všichni odejdou,
živí, položiví, přízraky –
až odejdou děti,
až se za nimi zavřou dveře...*

A proto jsem hned dopoledne, ani zuby jsem si nevyčistila a kafe nedopila, vyrazila do Hudy Sportu v Lidické.

Za pultem stála slečna, která by se směle mohla zúčastnit soutěže celebrit o nejvýraznější žlábek mezi ňadry.

„Přejete si?“ Úsměv, jenž jí přeřízl tvář jako sek břitvy, naznačoval, že si mohu přát cokoli.

„Čelovku, prosím.“

Vytančila zpoza pultu, vzala mě jemně, sotva postřehnutelně za loket a zavedla před obrovský regál, od země až po strop plný jakýchsi naprosto nesrozumitelných předmětů.

„Jak vidíte sama, výběr je téměř bezbřehý. Tady například máme luxusní čelovku LED Lenser H73, je malá, lehká a výkonná, a povšimněte si prosím zpracování optiky. Svítivost 16 lumenů, dosvit až 170 metrů. Vzhledem k tomu je cena 2250 korun takřka zanedbatelná...“

Cítím, jak tuhnu v sochu. V pomník sportovce, alpinisty a speleologa od pat až po hlavu zataveného v hudysportovní výbavě.

„Ale já...“

Slečna však už ukazuje na další tajemný předmět. „Tohle je Petzl Tikka 2XP,“ zjihne jí hlas, „tělo lze sklopit...“ Tělo lze sklopit? „...a nastavit světelný paprsek podle potřeby, a navíc výklopný reflektor umožňuje nasměrování světla do dálky. Právem je tato čelová lampa nazývána svítlnou nového tisíciletí.“

Nejsem s to vypravit ze sebe ani zakoktání. Slečna si na mě posvítí očima napájenýma dozajista jednou lithio-

vou baterií CR2 a empaticky ztiší hlas: „Mohu se zeptat, na jakou aktivitu ji potřebujete?“

MLčím jako zařezaná; patrně nožem Opinel Outdoor N10 z vedlejší vitríny. Přece nemůžu říct, že na vybírání kontejnerů?

„A dosvit,“ ptá se už s mírnou netrpělivostí v hlase, „jaký požadujete dosvit?“

Tak nanejvýš metr. Na dno popelnice.

Klopýtám k východu a nevalným žlábkem mezi řadry mi stéká pot. Hned vedle je restaurace Hlubina. Tady jsem se nedávno nebo před věčností rychle a věčně opila s cizím násoskou. „Bojíte se stárí?“

Objednám si gulášovku a osmnáctistupňové černé pivo Master, které mě konečně zhasne. Chtěla bych zaslechnout lidské slovo, tolik bych chtěla, aby si zase ke mně někdo přisedl, ale všichni přítomní běhají prstem po telefonech, na očích potápěčské brýle a přes ústa němou sítku na motýly.

Vlákna ve světlech se nepřestávají chvět.

Vatra I

A několik minulých, přítomných i budoucích nocí se smrštilo v jedinou, zavinulo se jako dikobraz v ostnatou kouli a na každém trnu, bodlině, rapíru toho tvora byl někdo nabodnutý v tom Alicině snu, příbuzní, blízcí, docela neznámí lidé i proslulé osobnosti, a Alice je stahovala z těch trnů, dechem jim zacelila ránu a přikázala jim: „Do kruhu stoupněte si kolem tohoto ohně, kol dokola této vetry a spalte, co chcete, co zapotřebí, vhodte do plamenů.“

I poslechli všichni ti sročení v záři ohně na malé skryté pláži obklopené skalami plnými děr, průrev, geologických trhlin a jeskyní bezpočtem, na pláži, kde Alice s Dylanem

bydleli v obřím lodním kontejneru, v jehož rohu se považovala tamburína.

Jako první se odhodlal Proust; do českého vydání jeho Hledání ztraceného času v překladu Prokopa Voskovce se totiž fatální tiskařskou chybou zatoulaly ilustrace Genadije Musatova z Dostojevského Bratrů Karamazových, a pod každou ilustrací byla ještě věta ilustraci ilustrující, například „Společně nás suďte! – křičela Grušeňka dále, stále ještě klečíc.“ Zdrčený autor proto teď metodicky ilustrace jednu po druhé vytrhával a vhadzoval do plamenů.

Známa modelka neváhala a servalo si rovnou celý obličej znetvořený botoxem, patrně v domnění, že se pod ní objeví její pravá tvář, ale všichni udiveně spatřili jen nehtem vyhlazený obdélník alobalu.

A pak tu byl můj bývalý kamarád a šéf, jenž propadl hokeji; ostatní na něj pokřikovali posměšně „Jágře, do toho!“, což nebylo ani trochu vtípné, dokonce i Proust se přidal k třeštivému fandění, jako kdyby si nikdo nepovšiml, že má ten ubožák místo paží dvě hokejky, a tak jen tupě a nečinně přihlíželi, když jimi hrábl do té výhně a ony okamžitě vzplály, taktak že neuhořel celý.

A to už sem supěla moje sestra Naďa, odkudsi dovezla až k autodafé veliké panely z výstavy, již byla kurátorkou, výstavy o Bedřichu Smetanovi, a plameny chtivě olízly Mařenčinu krojovou suknici i Kecalův směšný chochol z první inscenace Prodané nevěsty, která se konala v Šarce pod širým nebem v roce 1913, a pak matka mrštila starožitnými vánočními ozdobami a bůhví proč i zubní protézou, takže se jí rázem zmenšila tvář o polovinu.

A nakonec, nakonec prezident Klaus vyškubl z jakési nevábné cupaniny Česko z Evropy, sevřel ho v pěsti a zbytek, jenž jen uboze zaškvířil, vhodil do plamenů.

Alice se probudila a vyšla před kontejner. Na vyhaslé pláži se tu povalovala Dylanova tamburína. Z horizontu moře pomalu vystupovala obrovská ohnivá koule; Alicin sen se jí dotkl černou hlavičkou jako zápalka, nakrátko vzplál a pak zmizel beze stopy.